NALEŻYTOŚĆ PO[illegible]STOWA OPŁAC[illegible] [illegible]CZAŁTEM.

Rok VII. [illegible]ków, czwartek 5 czerwca 1924 Nr. 125

NOWY DZIENNIK

Adres red[illegible] [illegible]racyi: Kraków, Orzeszkowej 7.
Nr. telef[illegible] [illegible]kowe P. K. O. w Warszawie Nr. 141.123
[illegible] Krakowie 400680.
Wszelkie [illegible] należy nadsyłać wprost do Administracyi.
Komu[illegible] [illegible]dane Redakcyi nie będą uwzględnione.
Redakcya rękop[illegible] nie zwraca. Za inseraty Redakcya nie odpowiada.
Redaktor naczelny przyjmuje od 12 do 1 w południe.

Cena Nru 15 groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincyi mies. zł. 3·40 kwrt. zł. 10·20
w Krakowie z odnoszeniem do domu mies. „ 3·60 kwrt. „ 10·80
Na prowincyi: z przesyłką pocztową mies. „ 4·20 kwrt. „ 12·60
Za granicą: z przesyłką pocztową mies. „ 7·00 kwrt. „ 21·00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo złp. 0·10, wiersz milimetr. 1-szp. złp. 0·10. Nadesłane złp. 0·30. Wiersz milimetrowy 1-szpalt. w tekście złp. 0·40. Wiersz milim. 1-szp. na 1-szej stronie złp. 0·50 Gratulacye złp. 5. Inser. zamiejsc. o 50%, zagr. o 100% droższe.
Ceny ogłoszeń w złotych polskich oblicza się po urzędowym kursie franka złotego w dniu wpłaty.

Ręce precz!

Kraków, 4 czerwca.

Swieżo upieczony krakowski organ ortodoksyi z pod znaku „Szlome Emune" i asymilacyi „Ił. Kuryer Codzienny", zamieszczający od czas do czasu pełne zjadliwości karykatury ortodoksów w kołpakach, jarmułkach, z długiemi pejsami jakoteż obrazki z czarnej giełdy, rojące się od „czarnego mrowia brudnych chałaciarzy z orlimi nosami" — słowem serdeczny przyjaciel religii żydowskiej, tradycyi żydowskiej i talmudu zamieścił wczoraj z łaski swego jedynego bezwyznaniowego członka redakcyi, będącego równocześnie wyborcą z kuryi I. do gminy żydowskiej w Krakowie — tryumfalny artykuł, w którym śpiewa hosanna na cześć „zwycięskiej" Agudy i asymilacyi.

Demokratyczny zaś organ warszawski, „Przegląd Wieczorny", ten sam, który wraz z b. premierem Sikorskim stoi na stanowisku, że gminy żydowskie czy też izraelickie są „przywilejem" w ulicznie ordynarnym artykule wstępnym o apaszowskim tytule „Nożem i kulą" powtarza ohydne oszczerstwa za „bogobojnym" organem zdradzieckiej „Szlome Emune" i pod wpływem tych inspiracyi zarzuca obozowi narodowemu, że walczy przeciw ortodoksyi „Nożem i kulą".

Oto pierwsza Wasza nagroda — Wy, przywódcy „Szlome Emune" i Wy eleganccy asymilatorzy!

Oto Wasza nagroda, za to, żeście za 3 mandaty w kuryi III zaprzedali się jak marne szugusy!

Macie pochwałę z ust tych, którzyby Was najchętniej w jednej łyżce wody utopili, z ust tych, którzy zieją pogardą do Was, widzą w Was mrowie czarne i pasożytów.

Zdejmijcie jarmułki i bijcie nosami o podłogę z serdecznej podzięki. Znaleźliście obrońców. Na chwałę Boga i żydostwa!

Wróg tylko czekał na to, przed czem ostrzegaliśmy, przez szereg tygodni. Może teraz, oparty o kłamstwo, dzielić nas na koszernych i trefnych Żydów, na takich, z którymi można mówić i na takich, którzy chcą „rozbić jednolitość państwa".

Oparty o Wasz zgięty kark, plując w Waszą żebrzącą twarz, wzmocniony Waszemi gadzinowemi oszczerstwami — tryumfuje.

Ale — zawcześnie!

Od lat powtarzamy na łamach naszego pisma, że jedynym czynnikiem, który uniemożliw[illegible] godne porozumienie społeczeństwa żyd[illegible]kiego z polskiem, jest denuncyatorska działalność ostatnich mohikanów asymilacyi, którzy na nas chcą rzucić cień antypaństwowego działania, aby utrzymać się przy rządzie dusz żydowskich. Garść ambitnych i małych przywódców jednego [illegible]mu ortodoksyi podała dłoń tym zdrajco[illegible] [illegible]wskim — przeciw — jesteśmy o tem prz[illegible] i — faktycznym intencyom szerokich ma[illegible]oksyi.

Życie ponownie przyz[illegible]am słuszność. Na szczudłach kłamstwa [illegible] szydzący z Was wróg między Was, gł[illegible] za niewolniczą usługę jedną ręką, a d[illegible]tuje Wam los, jaki spo[illegible]ć musi każde [illegible]eństwo, które rozdzieli [illegible] — zdrada.

„W interesie siły i zwartości p[illegible] polskiego leży załatwienie kwestyi [illegible]kiej przez jak najsilniejsze związanie Żyd[illegible] z polską ideą państwową".

Tak woła Wasz przyjaciel, „Il. Kuryer Codzienny"— jak gdyby ten program był tylko Waszym a nie nas wszystkich programem.

Chytrze jednak dodaje:

„A mówiąc dokładnie, z ideą narodową państwa polskiego".

I tu już nastawił przyjaciel sieci na Wasze — dusze. Wynarodowić Żydów, odebrać im świadomość przynależności do własnego, wielkiego społeczeństwa, przekreślić ciągłość naszej kultury, zrobić z nich surowiec i półfabrykat dla asymilacyi narodowej, a nie tylko państwowej — oto syrenia przynęta Waszego najświeższego obrońcy na łamach ilustrowanego organu Szlome Emune i asymilacyi.

Zwycięstwo ugrupowań narodowych w całej wsch. Małopolsce, uprzątnięcie starych, asymilatorskich kahałów nawet w zach. Małopolsce, w miastach mniejszych poza splamionym Krakowem, zwycięstwo (jak dotychczas) bloku narodowego, w b. Kongresówce, które znamy z prawdomówności w sprawach żydowskich Wasz najnowszy orędownik (przypomnijcie sobie choćby tylko sprawę porucznika Haukego) dla celów agitacyjnych świadomie przemienia w klęskę bloku narodowego — wszystko to nic.

Kraków i Podgórze — oto całe żydostwo polskie! Hosanna!

Z 14 miejscowości, w których roztrębuje Wasz przyjaciel klęskę syonizmu, 7 jest skłamanych. Z dziesiątek innych przychodzi dziś wiadomość o zwycięstwie bloku narodowego. Do redakcyi naszej przychodzili w dniu wczorajszym ortodoksi z powiatu miechowskiego, którzy z zaciśniętą pięścią opowiadali o zdradzieckich machinacyach „Szlome Emune" na prowincyi, a oczy iskrzyły im się z radości, gdy opowiadali o klęsce tych ambitnych kacyków, którzy wsparci o policyę miejscową i o życzliwość starosty lub wójta (stary to zwyczaj) zdławić chcieli swobodne wypowiedzenie się ludności żydowskiej. Mimo to na 56 gmin uzyskali tylko w 15 większość, a razem 30 procent głosów. Nigdzie poza Włocławkiem „Szlome Emune" nie szła z asymilacyą i nigdzie na całej prowincyi asymilanci nie odważyli się wystawić swej listy.

Dlatego radość krakowskiego organu krakowskiej „Szlome Emune" jest przedwczesną.

Ortodoksya Kongresówki od Mizrachi aż po Szlome Emune nie splamiła się sojuszem z asymilacyą, a pozycya jaką zyskała, odpowiada faktowi, że stanowi ona poważny współczynnik w żydostwie.

Temu nikt nie przeczy. Część prasy polskiej rozpoczęła już planową akcyę demoralizowania ortodoksyi polityką wygrywania jej przeciw społeczeństwu żydowskiemu.

Zabiegi te jednak spalą na panewce.

A jeśliby Szlome Emune dała się wciągnąć w orbitę zakusów asymilatorskich, rozgorzeje między nami walka na śmierć i życie. Niema kompromisu między śmiercią a życiem.

Trzeba raz skończyć z tem obłudnem stanowiskiem, że asymilacya ma patent czy monopol na patryotyzm państwowy.

Trzeba raz podkreślić: nie jesteśmy sektą religijną, lecz żywym narodem, który pragnie twórczej współpracy w państwie i dla państwa lecz nie za cenę harakiri narodowego.

Tym, którzy chwast w żydostwie chcą gloryfikować jako kwiat życia, a kwiat zdeptać jak chwast, wołamy: „Hands off" — ręce precz!

Po krwawych zajściach w zakładach widzewskich w Łodzi.

Wywiad korespondenta „Nowego Dziennika" z wojewodą łódzkim.

Sin Warszawa. (Telefonem). Współpracownik Wasz, który w związku z zajściami w zakładach widzewskich udał się do Łodzi, uzyskał wywiad z wojewodą łódzkim, który zapytany o przebieg zajść, oświadczył:

— Jedno mogę stwierdzić: policya zachowała się poprawnie i gdyby nie to, z pewnością doszłoby do katastrofy, bo właściciel fabryki Kohn musiałby przypłacić życiem. Dwaj przedstawiciele prokuratury stwierdzili na miejscu, że policya musiała skierować broń do tłumu.

Mówiąc o kryzysie gospodarczym, który bezpośrednio spowodował zajścia, p. wojewoda zaznaczył:

W okresie inflacyi fabrykanci z jednej strony nie zdążyli przeprowadzić należytej organizacyi pracy, z drugiej strony robotnicy okazali mało intenzywności. Najgorzej przedstawia się sytuacya w fabrykach małych, które nie podlegają kontroli rządu.

Na zapytanie dziennikarza o położeniu robotników żydowskich, wojewoda odpowiedział:

— Muszę przyznać, że położenie ich jest bezwzględnie najgorsze, gdyż robotnicy żydowscy są przeważnie zajęci w fabrykach małych.

Jeden z właścicieli większych fabryk oświadczył w rozmowie:

— Jeśli chodzi o kryzys, to przyczyny jego są różnorakie i dopiero sanacya skarbu wydobyła je na światło dzienne. Tak np. u nas na 1000 wrzecion pracuje 8—10 robotników, podczas gdy w Czechach tylko 6, u nas 1 robotnik przypada na 2 krosna, w Anglii zaś i w Czechach na 4 krosna; w Czechach urlop trwa 4 dni, u nas 2 tygodnie, opłaty na Kasę chorych wynoszą u nas 5%, w Czechach 2% tylko. U nas wreszcie mamy 46-godzinny tydzień pracy, w Czechach 48-godzinny. Przytem intenzywność pracy u nas jest mniejsza, paliwo droższe o 15%, artykuły techniczne o 100% niż zagranicą.

Także warunki kredytu są u nas bez porównania cięższe niż zagranicą. W Anglii płacą 14% rocznie, u nas płaci się 5—10% miesięcznie! Cło na barwki wynosi u nas 5% wartości materyału, w Czechach — 3%. Czechosłowacya liczy wrzecion 3 miliony, u nas jest ich zaledwie połowa tego. Liverpool i Manchester mają świetne warunki kredytu, nic więc dziwnego że fabrykanci angielscy mogą dawać kredyt 3-miesięczny. U nas to jest wykluczone.

Rząd proponuje nam subwencyę w kwocie 5—8 milionów złotych. Suma ta jednak wystarczy zaledwie na opłacenie jednego dnia pracy!

— Jakie są środki zaradcze?

— Obniżenie kosztów robocizny o 20%, ceny paliwa o 10%, artykułów technicznych o 36%, ogólnych kosztów produkcyi o 47%. Te kroki zmieniłyby częściowo sytuacyę.

Naogół da się powiedzieć że kryzys będzie trwał dopóty, dopóki rząd nie zrozumie, że sanacya przemysłu jest rzeczą równie doniosłą jak naprawa finansów.

(Dalsze wywiady naszego korespondenta zamieścimy w numerze jutrzejszym. — Red.)

Echa rozprawy krakowskiej w Sejmie.

Awantury z komunistami. — Pokrzywdzenie Żydów w armii. Prawica i Szlome Emune.

Sin. Warszawa. (Telefonem) Na początku wczorajszego posiedzenia Sejmu marszałek zawiadomił, że nie dopuścił do odczytania interpelacyi posłów Łańcuckiego i Królikowskiego, gdyż zawierała ona obelżywe wyrazy pod adresem kolegów sejmowych. Interpelanci rzucili m. in. ciężką obelgę na posłów Moraczewskiego i Malinowskiego z PPS.

Sprawa znalazła epilog swój w kuloarach, gdzie poseł Malinowski kilkakrotnie wypoliczkował posła Królikowskiego, który go nazwał „defenzywniakiem“.

Przed porządkiem dziennym zabiera głos poseł Barlicki (PPS) i oświadcza: Sejm wydał na wniosek b. min. sprawiedliwości Nowodworskiego sądowi krakowskiemu posła Jana Stańczyka, stojącego pod zarzutem zbrodni z par. 65 b i 73 u.k. Tymczasem prokurator wytoczył p. Stańczykowi skargę akże o cały szereg przemówień w szczególności z par. 140 i 155. To postępowanie prokuratora jest wyraźnem pogwałceniem art. 21 Konstytucyi. Mowca zapytuje marszałka, czy zamierza wszcząć kroki celem niedopuszczenia do naruszenia nietykalności poselskiej.

W odpowiedzi marszałek zaznacza, że sprawa poruszona przez posła Barlickiego jest sprawą ważną, nad którą się zastanowi i udzieli odowiedzi na najbliższem posiedzeniu.

Następnie przystąpiono do III czytania ustawy o pracach i obowiązkach szeregowca.

Poseł Grünbaum w dłuższem przemówieniu wskazał na istniejące tajne rozkazy M. W. Wojsk., które usuwają żołnierzy żydowskich z pewnych formacyi. Mowca przytacza na dowód szereg faktów.

Przedstawiciel M. s. wojsk. występuje z niezbyt przekonywującą argumentacyą, toteż wywody jego spotykają się z głośnym protestem na ławach żydowskich.

Poseł Feldmann (woła): dlaczego okólniki ministerstwa są tajne?

Pułk. Petrażycki: bo jawne szerzyłyby w wojsku antysemityzm co nie jest naszym celem.

Prawica wraz ...z polami „Szlome Emune“ obaliła rotę przysięgi dla bezwyznaniowych żołnierzy. Za utrzymaniem formuły przysięgi dla bezwyznaniowych głosowało 138 posłów przeciw — 137.

Ustawę przyjęto w III czytaniu.

Z kolei poseł Chrecki uzasadniał nagłość wniosku swego klubu w sprawie rekwirowania cerkwi w powiecie hrubieszowskim, co do prowadziło do rozlewu krwi.

Nagłość wniosku odrzucono 138 głosami przeciw 127. Na ławach mniejszości protesty.

Następne posiedzenie w czwartek.

Program Herriota.

Paryż, 3. 6 PAT. W liście wystosowanym do Bluma, Herriot wyłuszcza program działalności radykałów socyalistów uważając, że przedewszystkiem powinny być wprowadzone w życie następujące punkty: Zniesienie dekretów z mocą ustawy, przywrócenie monopolu zapałkowego, amnestya ogólna z wyjątkim niepoprawnych zdrajców kraju, oraz przyjęcie do pracy wydalonych za strejki. W dalszym ciągu listu podaje inne jeszcze zamierzenia, a więc zniesienie ambasady przy Watykanie, ograniczenie czasu służby wojskowej, energiczna akcya w sprawie sytuacyi finansowej, zorganizowanie systemu podatków bezpośrednich, zmniejszenie podatków konsumpcyjnych. Zapewnimy — pisze Herriot — poszanowanie ustawy o 8 godzinnym dniu pracy, jak, również prawa syndykatów i dążyć będziemy do lojalnej współpracy z organizacyami robotniczemi. Uznamy prawa zrzeszenia się funkcyonaryuszy państwowych, doprowadzimy do skutku dzieło pokoju przy pomocy przymierza narodów. Wzmocnimy i rozszerzymy rolę Ligi narodów, trybunału międzynarodowego w Hadze i międzynarodowe Biuro pracy. Ustalimy normalne stosunki z Rosyą i przyjmiemy bez żadnej ukrytej myśli raport rzeczoznawców. Wobec istniejącego w Niemczech stanu rzeczy jest koniecznością zabezpieczyć nietylko Francyę ale i wszystkie narody przed powrotem do władzy wszechniemieckich nacyonalistów. Sądzimy — zaznacza dalej Herriot — że ewakuacya Zagłębia Ruhry nie jest możliwą przed ustanowieniem zastawów przewidzianych w raporcie rzeczoznawców i przed powołaniem do życia organizacyi międzynarodowych uprawnionych do zarządzania tymi zastawami. Zapewnienie kontroli rozbrojenia Rzeszy niemieckiej głównie przez Ligę narodów i rozwiązanie problemu bezpieczeństwa dzięki paktom gwarancyjnym znajdującym się pod ochroną Ligi narodów będzie również naszem zadaniem.

9 czerwca rozpoczyna się sesya Rady Ligi narodów.

Przewodniczyć będzie dr. Benesz.

Genewa, 3. 6 PAT. Dnia 9 czerwca rozpocząć się ma sesya Rady Ligi narodów. Przewodniczącym będzie dr Benesz, który przedstawi sprawozdanie o kwestyi rozbrojenia. Francyę reprezentować będzie Borgeois, Anglię lord Parmoore. Na porządku dziennym znajduje się wiele spraw dotyczących Europy środkowej i zachodniej. Na sesyi tej dr Zimmerman i Schmidt przedstawią sprawozdanie w sprawie sytuacyi finansowej Austryi i Węgier. Dnia 12 czerwca zbiera się rada administracyjna międzynarodowego biura pracy, 16 czerwca zaś otwarta zostanie międzynarodowa konferencya pracy, która potrwa trzy do czterech tygodni.

Na tropie międzynarodowej organizacyi terorystów?

Budapeszt, 3. 6 PAT. Wiele dzienników podaje, że zamach na kanclerza Seipla był dziełem tajnej organizacyi międzynarodowej. Wyniki śledztwa przeprowadzonego w sprawie Sztarana, który zamierzał wykonać zamach na Horthy'ego naprowadziły policyę na ślad tajnej organizacyi, której ośrodkiem jest miasto Loeben w Styry. Organizacya ta zamierzała wykonać zamachy na króla angielskiego i prezydenta republiki francuskiej, a wreszcie na kanclerza Seipla. Policya węgierska udzieliła niezwłocznie informacyi policyom zainteresowanych państw.

Na drodze do połączenia Transjordanii i Palestyny.

Błąd przeszłości zwolna naprawiany.

Jak już donieśliśmy przedstawiciel Anglii w Transjordanii został podporządkowany Wysokiemu Komisarzowi w Palestynie. Obecnie donoszą z Jerozolimy pod datą 31 maja: Na drodze do połączenia Transjordanii i Palestyny, co stanowi jeden z punktów polityki angielskiej, uczyniono bardzo poważny krok naprzód. Mianowicie od dnia wczorajszego zmieniono przymus paszportowy, a więc odpadła konieczność wizowania dokumentów przy podróży z Palestyny do Transjordanii, która coraz wyraźniej podpada pod wpływy zarządu palestyńskiego.

Anglia nie chce emirowi Transjordanii udzielać dalszych subsydyów, które w roku ubiegłym wyniosły 150 tysięcy funtów. Emir mianował obecnie nowy, zredukowany gabinet, którego wicepremierem został żyjący dotąd na wygnaniu Ali Rysa Pasza. Poza nim do gabinetu wchodzą tylko ministrowie finansów, sprawiedliwości, przyczem obydwa portfele objął dotychczasowy premier Hassan Shalid Pasza.

Podkomisya żyrardowska

Sin. Warszawa. (Telefonem) Podkomisya do zbadania nadużyć żyrardowskich nie doszło dziś do skutku, ponieważ PKO. nie nadesłało jeszcze odpowiednich materyałów.

Interpelacya w sprawie napadów wileńskich

Sin. Warszawa. (Telefonem) Na wczorajszem posiedzeniu sejmu wniósł interpelacyę poseł Wygodzki (K. Ż.) w sprawie chuligańskich napadów na ludność żydowską w Wilnie, urządzanych przez młodzież akademicką.

Sprawa szynkarska na terenie sejmowym.

Sin Warszawa. (Telefonem). Sprawa nowego uregulowania ilości szynków i wogóle ustawy alkoholowej stanęła onegdaj znowu na porządku dziennym komisyi finansowej i zdrowotnej.

Przebieg obrad był następujący:

Przyjęto wniosek subkomisyi, by można sprzedawać trunki, zawierające do 4% (zamiast jak dotąd do 2½%) alkoholu i że trunków zawierających ponad 60% alkoholu (dotąd 42%) nie wolno wogóle sprzedawać. Ważnem jest postanowienie, że wszystkie ograniczenia dotyczą tylko trunków alkoholowych, sprzedawanych w otwartych naczyniach.

Następnie postanowiła komisya, że jeśli gmina chce zakazać wogóle sprzedaży alkoholu, może to uczynić przez uchwałę Rady gminnej zamiast jak dotąd przez plebiscyt całej ludności gminy.

W kwestyi liczby szynków było kilka projektów. Subkomisya proponowała we wsiach jeden szynk na 2.000 a w miastach na 1.000 mieszkańców. Pos. Frostig zażądał jednego szynku na 1000 mieszkańców tak we wsi, jakoteż w mieście. Endecy żądali jednego szynku na 2500 mieszkańców (wedle starej ustawy).

W czasie obszernej dyskusyi wygłosił pos. Frostig długie przemówienie w obronie swojego wniosku. Wkońcu uchwalono wniosek endecki, że tak w mieście, jak i na wsi przypada jeden szynk na 2500 mieszkańców.

Przyjęto tylko wniosek pos. Frostiga (K. Ż.) by w miastach, liczących ponad 30,000 mieszkańców restauracye, sprzedające obok potraw trunki nie podpadały pod ustawę.

Pos. Frostig zgłosił votum mniejszości, by jeden szynk przypadał na 1000 mieszkańców, by prawo do otrzymywania koncesyi mieli przedewszystkiem szynkarze, których przedsiębiorstwa uległy redukcyi i by restauracye były wolne od [illegible]kcyi także w miastach o 10.000 mieszkańców, [illegible] i wnioskami temi odbędzie się jeszcze dyskusya.

Napad bandytów na ambulans pocztowy koło Kałusza

Lwów. 3 6. PAT. [illegible]azeta Poranna“ donosi z Kałusza pod d[illegible] bm., że koło Kałusza 4 bandytów nap[illegible] godz. 9 min. 30 na ambulans poczto[illegible] którym znajdowało się 60 tysięcy złoty[illegible]znaczonych dla kasy skarbowej w K[illegible] Bandyci dali 15 strzałów i ciężko r[illegible] posterunkowego policyi, konwojującego [illegible]lans i woźnicę. Ciężko ranny posterun[illegible] zdołał dać kilka strzałów, które zaala[illegible]y ludność. Bandyci, którzy dobierali [illegible]ż do ambulansu zbiegli. — Policya w[illegible] pościg.

komendzie Okr. Pol. P. wszystkich oddziałów p. inspektor Ludwikowski. Inspekcya ta potrwać ma tydzień.

— SZYBKO SIĘ WZBOGACIŁ. Onegdaj organa tut. Ekspozytury przytrzymały Onufrego Barasiuka, znanego kieszonkowca, który dnia 28 5 br. został wypuszczony z tut. aresztów sądowych po odcierpieniu 7-miesięcznego więzienia za kradzież kieszonkową. Barasiuk po wypuszczeniu go z aresztów nie posiadał żadnych pieniędzy a w chwili przytrzymania go dnia 1. 6 br. znaleziono przy nim kwotę 55 milj. Mkp., 30 zł. 90 gr. i 4 franki francuskie. Badany o nabycie tych pieniędzy nie chce Barasiuk podać, skąd je otrzymał. Ponieważ dnia 30. 5 br. skradziono Stanisławie Telechowskiej podczas targu na pl. Słowiańskim z torebki ręcznej kwotę 370 milj. Mk. oraz 40 zł. przeto zachodzi podejrzenie, że kradzieży tej dopuścił się Barasiuk. Barasiuka odstawiono do aresztów tut. sądu okr. karnego.

—o—

— WIECZÓR DRAMATYCZNY „TARBUTU“ po pełnym sukcesie występie sobotnim powtórzony będzie dziś w środę 4 bm. o godzinie 8 wieczorem w sali szkoły przy ul. Brzozowej l. 5. Program obejmuje „L'ariszona“ — gbraz z życia palestyńskiego w 2 aktach, „Pożar“ — Pereca w tłómaczeniu p. Walkowskiego oraz komedyę Kozlebrodzkiego „Stryj przyjechał“ w tłómaczeniu p. Niny Seidenfrau.

—o—

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO.

Środa: „Kordyan“.
Czwartek: „Lampka oliwna“.

BAGATELA

Środa: „Pierścień z szafirem“.
Czwartek: „Pierścień z szafirem“.

OPERETKA

Środa: „Dzidzi“.
Czwartek: „Dzidzi“.

KINA

WARSZAW: „Bogini dżungli“.
WANDA: „7-miu wrogów miliardera“.

Zebranie w sprawie sprzedaży gruntów palestyńskich.

Dnia 29 maja odbyło się w Krakowie w biurze Organizacyi Syonistycznej liczne zebranie opowiadających reflektujących na kupno gruntów w Palestynie. Przewodniczący Komisyi Palestyńskiej P. inż. Zimmermann przedstawił w treściwym referacie znaczenie i cel akcyi. Powołując się na komunikat Biura Palstyńskiego ogłoszony w N. Dzienniku z dn. 28 maja podkreślił, iż sprzedaż parcel budowlanych położonych na Karmelu nie może być uważaną za akcyę konkurencyjną z przeprowadzaną równocześnie sprzedażą gruntów pod ogrody owocowe obok Petach Tikwah. Parcele bowiem na Karmelu a więc w pobliżu Haify, miasta handlowego i portowego, w miejscu pod względem klimatycznym szczególnie korzystnie położonem, wchodzą w rachubę dla ludzi, którzy chcą osiąść w Haifie. Istniejące już połączenie automobilowe Karmelu z Haifą, rozbudowa Haify w kierunku Karmelu, uczynią wkrótce Karmel przedmieściem Haify. Że przedmieście to w blizkiej przyszłości się usamodzielni, wnioskować można z analogicznego rozwoju Telawiw. Ze względu na swe położenie i zapewnioną rozbudowę Karmelu należy uznać cenę jednej parceli o powierzchni 500 sążni w kwocie 80 Ł. E. Za bardzo przystępną, zwłaszcza, iż spłacać ją można w sześciu ratach kwartalnych.

Druga kategorya gruntów o obszarze 2700 dunamów, położonych obok Petach Tikwah 18 km. od Jaffy, w pobliżu linii kolejowej Haifa—Jerozolima, nadaje się pod uprawę tytoniu lub owoców. Sąsiedztwo kolonii żydowskich jest gwarancyą bezpieczeństwa, a bliskość Jaffy i Telawiw umożliwia zbyt produktów. Dla ludzi nie mających określonego zawodu, lub chcących zawód swój zmienić, a przedewszystkiem dla doświadczonych rolników, stanowi zakupno gruntu w tym terenie doskonałą sposobność stworzenia sobie racyonalnego warsztatu pracy.

Referent zaznacza, iż uzyskanie opcyi na te grunta usuwa jedną, z wielu trudności, na jakie napotykają rolnicy przy zamiarze osiedlenia się w Palestynie. Trudność ta polega na niemożliwości uzyskania należytych informacyi co do jakości, położenia i stanu danego gruntu. Ponieważ delegat P. Huterer grunta te na miejscu badał, korzystając przytem z rad agronoma Wilkańskiego, istnieje pewność, że wybór jego jest bardzo korzystnym.

Za dalszy dowód właściwego wyboru uznać należy fakt, że owe 2700 dunamów stanowią część obszaru z którego 1500 dunamów zakupił wiedeński klub sportowy Hakoah. (Na tę „sportową“ działalność klubu Hakoah zwracamy uwagę naszym towarzystwom sportowym. Red.).

Referent nadmienia, że opcya na grunta drugiej kategoryi jest krótko terminowa. Z tego względu jak również z uwagi na to, iż korzystne położenie działek zależnem jest od kolejności zgłoszeń wskazaną jest jak najszybsza decyzya.

Po tych wstępnych wyjaśnieniach otwiera referent dyskusyę dziękując P. Hutererowi i Nussbaumowi, którzy jako delegaci Biura Palestyńskiego podjęli się bezinteresownie trudnego i odpowiedzialnego zadania przez wyszukanie odpowiednich terenów. W dyskusyi przemawiali Panowie Wachsman, Dr. Hilfstein i Dr. Zimmermann. Jedni wskazywali na nader korzystną sposobność nawiązania osobistego stosunku z Palestyną, inni domagali się wyjaśnienia tak co do warunków sprzedaży jak też co do sposobu przygotowania gruntów dla tych właścicieli, którzy dopiero po jakimś czasie osiąść zamierzają w Palestynie.

Odnośnie co do drugiej sprawy udzielił P. inż. Zimmermann dostatecznych wyjaśnień. Przygotowanie gruntów i ich eksploatacya może być indywidualna lub zbiorowa. W pierwszym wypadku właściciel działki osobiście lub też przez istniejące towarzystwo Meszek przeprowadza potrzebne inwestycye jak sadzenie i pielęgnowanie drzew, budowa domu, zakup inwentarza itp. W drugim zaś nowonabywcy łączą się w golusie w towarzystwo, które według jednolitego planu, wspólnym kosztem przy pomocy fachowych a zaufanych delegatów dąży do takiego przygotowania ziemi, by późniejsze przesiedlenie się członków towarzystwa dokonało się w sposób nie powodujący strat przy likwidacyi ich obecnego zajęcia. Referent jest zdania, że ten drugi sposób jest racyonalnym, jeżeli się uwzględni niefachowe przeważnie przygotowanie przyszłych właścicieli do nowego zawodu. Z tego też powodu zamierza Krakowskie Biuro Palestyńskie po uskutecznieniu sprzedaży gruntów przystąpić do zorganizowania tego rodzaju towarzystwa.

Po przedłożeniu odnośnych map przeprowadzono sprzedaż działek. Z pośród zebranych zakupiono szesnaście parcel budowlanych na Karmelu i ośmset dunamów ziemi koło Petach Tikwah. Wobec tak pomyślnego wstępu można wyrazić nadzieję, że i reszta gruntów będzie w krótkim czasie sprzedaną i że to powszednie zebranie krakowskich obywateli stanie się z czasem kamieniem węgielnym w historyi powstania pierwszej kolonii zachodnio- galicyjskich Żydów w Palestynie.

Z giełdy krakowskiej.

Kraków, 3 czerwca.

Po kilkudniowej niewielkiej poprawie kursów nastąpiło dziś osłabienie tendencyi i ogólny spadek akcyj.

Po giełdzie robiono: Jaworzno drobne 26—25, Jaworzno grubę 20.50, Nobel 1.40, Len 1—0.95, Elektrownia na Sanie 0.20—0.30.

Waluty: Dolary 5.20 i pół, Frank fr. 26.

Dewizy: N. Jork 5.20 i pół, Praga 15.30, Szwajcarya 91.90—91.70.

Akcye bankowe, handlowe i przem.:

	Transakcye	
	3 VI.	2 VI.
Polski Bank Przem. I-VIII	0·40	0·42—0·44
Bank Hipoteczny	—	—
Bank Małopolski	0·90	0·90—1·00
Ziemski Bank Kredyt.	—	0·16—0·17
Powszechny Bank Kred.	0·10	0·12—0·15
Bank Komercyalny I—IV	—	—
Bank Zw. Sp. Zarobkow.	—	5·25
Polskie Tow. handl.	—	0·42—0·44
Handl. Sp. akc. „Imper“	—	—
„Pharma“ Mag. Jawornicki	1·20	1·25
Tow. han. Bracia Rolniccy	—	0·25—0·30
„Polski Glob“	0·30	0·25—0·35
L. Hartwig, Poznań	—	—
Żegluga Polska	0·22	—
Warsz. Tow. Trans. i Żeglugi	—	—
Zieleniewski I—IV	11·50—11·20	11·70—12·00
H. Cegielski, Poznań	0·70—0·65	0·73—0·80
Parowozy I-V.	0·43	—
„Automotor“ fabr. samoch.	—	„ex kupon“
„Lemiesz“ fabr. masz. roln.	—	—
Jodrzejewskie Zakł. G. H.	—	—
„Trzebinia“ żel.	0·85	0·95—1·00
Zakłady amunic. „Pocisk“	—	—
Huta żelazna, Kraków	—	—
„Górka“ fabryka cementu	20·25—20·00	21·00—22·50
Sierszańskie Zak. Gór. S. A.	6·00	6·00—6·10
„Tepege“ Tow. dla prz. gor.	3·10—3·00	3·10—3·50
Akc. Tow. naft. „Galicya“	—	—
A. T. dla przem. oleju skal.	—	—
Polska Nafta	0·59—0·58	0·60—0·64
„Pokucie“ Naft. Sp. akc.	0·55	0·50
„Oikos“ T. A.	—	—
„Strug“ Przem. drzewny I.	1·30	1·50
„Pezet“ Powsz. zakł. bud.	—	—
Syndykat koszyk. Kraków	—	0·20
Fabr. przet. n. w Trzebini	5·40	5·50—5·80
„Azot“ I—IV.	—	0·40
„Agrochemia“	—	—
„Krakus“ Zj. fab. prz. wysk.	1·20	1·25—1·35
Fabr. cukru w Chodorowie	5·80—5·50	5·70—6·05
Cukrownia Chybie I.	7·50—7·30	7·50—7·70
A. Piasecki	1·45—1·40	1·40
Fabr. porcel. w Ćmielowie	0·90—1·00	1·02
Elektr. w Sierszy I-IV	0·39	0·39
S. W. Niemojowski	0·60	0·70
Fabr. kapeluszy w Myślen.	0·12	0·10

GIEŁDY KRAJOWE.

Warszawa 3 b. m. (PAT.) **Giełda. Akcye** Podane cyfry rozumieją się w złotych. Bank Małopolski, Kraków ———, Bank Przemysłowy Lwów 042—039, Bank Zw. Sp. Zar. Poznań 500—480 Puls 050—048—050 Wildt 020—021—020, Cukier Warszawa 400—420—410, Cegielski 066—067, Ursus 180—190 Parowozy 040—037, Zawiercie 46—40 Żegluga 024—023 Polska nafta ——, Siła i Światło 063—062, Ćmielów 090, Starachowice 300—310—305 Pocisk — — Zieleniewski 1050 Żyrardów 4375—4250—43 Chodorów 530—560, Trzebinia ——.

Lwów, 3. 6 PAT. Giełda. Akcye. Bank hipot. 0.80—0.82, bank przem. 0.44 i pół do 0.46, browary 8.30—8.70, Chodorów 5.25—5.75, Chybi 7, Cegielski 0.70—0.69, Siersza górnicza 3.60, Sole 5.70—5.80, Zieleniewski 11—11.25, Ćmielów 0.85, Niemojowski 0.80—0.70, Ojkos 3.25, Parowozy 0.40, Pezet 0.17—0.18, Górka 18.25—19.25, nafta 0.54.

GIEŁDY ZAGRANICZNE.

Wiedeń 3 bm. (PAT.) **Dewizy.** Amsterdam 26620 Zagrzeb i Belgrad 853 Berlin 16.85 (za bilion) Bruksela 3169, Budapeszt 076, Bukareszt 299, Chrystania 9580, Kopenhaga 11930, Londyn 306.600, Madryt 9510, Medyolan 3094, Nowy Jork 70935, Paryż 3622, Praga 2080, Sofia 502 Sztokholm 18670 Warszawa ——— (za 10.000) Zurych 12475, Dolary 70460, Belgijskie 3125, duńskie 11790, marka niemiecka 16.40, angielskie 304.800, francaskie 3595, holenderskie 26320, włoskie 3100, jugosłowiańskie 844, norweskie 9460, polskie 13530 za 1 zł. rumuńskie 294, szwedzkie 18460, szwajcarskie 12880, hiszpańskie 9410, czeskie 2062, węgierskie 071.

Papiery lokacyjne. Renta majowa 890, austr. renta kor. 750, renta lutowa 1150, węg. renta kor. ——, losy tureckie ———, prior. kol. poł. [illegible], Kolej połudn. 67000.

Końcowe kursa dewiz w Berlinie z 3 bm. (PAT) cyfry w markach złotych Amsterdam [illegible], Buenos Aires —— Bruksela 1855, Chrystiania 5630, Kopenhaga ——, Sztokholm 11072, Helsingfors 1042, Włochy 1812½, Londyn —— Nowy York ——, Paryż 2145, Szwajcarya 7362. Hiszpania 5676, Japonia ——, Belgrad — Rio de Janeiro —— Wiedeń — Praga 1224½ Sofia ——.

Zurych. 3. 6. PAT. Zamknięcie giełdy. Holandya 212 i pół, Nowy Jork 569, Londyn 24.78 Paryż 28.85, Medyolan 24.70, Praga 16.67 i pół Budapeszt 00065, Bukareszt 2.40, Belgrad 6.97 i pół, Sofia 405, Wiedeń 00080.

Ze świata.

UNIWERSYTET MURZYŃSKI NA ZŁOTEM WYBRZEŻU. W zachodniej Afryce podzwrotnikowej, w krainie niegdyś dzikich aszantów, dziś kolonii angielskiej Złotego Wybrzeża, nazwanego tak z powodu złota, nabywanego tu od krajowców przez pierwszych żeglarzy europejskich, powstaje obecnie, kosztem rządu angielskiego, pierwszy podzwrotnikowy uniwersytet dla murzynów, pragnących otrzymać wykształcenie wyższe bez udawania się po to do Europy.

Uniwersytet ten powstaje w Aszimota, miejscowości, odległej o 12 kilometrów w głąb lądu od Akkry, głównego portu Złotego Wybrzeża, na powierzchni, obejmującej sześć kilometrów kwadratowych.

Budowane są tam mieszkania profesorów i pawilony wszystkich wydziałów tej szkoły wyższej, oprócz wydziału lekarskiego, uwzględniającego zwłaszcza medycynę tropikalną, który znajdować się będzie w Akkra, gdzie otwarto największy w Afryce podzwrotnikowej szpital dla krajowców.

Na rektora tego uniwersytetu upatrzony jest już kierownik Trinity College w Kandy, na wyspie Cejlon, prof. A. G. Fraser, resza zaś sił naukowych zwerbowana będzie w Oksfordzie i w innych uniwersytetach angielskich.

Ceny okazyjne! **Taniej niż wszedzie!**

Nowo-otwarty magazyn towarów modnych

M. L. Abraham i Ska w Krakowie

ul. Grodzka L. 71. (pod Wawelem)

poleca w najmodniejszych kolorach i wzorach

JEDWABIE:		WEŁNY:			
Crepe de Chine	Zł. 11·50	Gabardyny	Zł. 11·50	Etaminy szwajcar.	Zł. 2·95
Crepe marocain	Zł. 13·—	Rypsy	Zł. 12·—	Satyny francuskie	Zł. 3·—
Crepe Georgette	Zł. 14·50	Marocainy	Zł. 12·50	Woale francuskie	Zł. 4·70
Fulary	Zł. 8·—	Szkoty	Zł. 12·25	Perkale i zefiry zagr.	Zł. 1·35

TOWAR WYŁĄCZNIE ZAGRANICZNY!! **WIELKI WYBOR!!**

Upraszamy przekonać się o jakości i przystępnych cenach naszych towarów, bez przymusu kupna.

Jeśli chcecie mieć czystą a nie zniszczoną bieliznę pierzcie tylko

mydłem „FAT“

znakiem fabrycznym „DZWON“.

Drobne ogłoszenia.

Unieważniam zgubione dokumenty wojskowe na nazwisko Franciszek Miazga ur. w Porębach Kupińskich. 1104

Buchalter bilansista z długoletnią praktyką poszukuje posady. Zgłoszenia piemne pod „Buchalter“ do Adm. N. Dz. 718

Panna znająca dokładnie język niemiecki potrzebna natychmiast do 6-letniego dziecka. Zgłoszenia codziennie od 1–4 popoł. u Dyr. Bunela, Kraków-Podgórze, Zabłocie 16. 1114

Buchalterka dyplomowana dla obznajomiona z korespondencyą polsko-niemiecką poszukiwana do natychmiastowego wstąpienia. Henryka Mikołajewieza Wwa, Sienna 1. 1112

W Palestynie do sprzedania PARCELE budowlane na Karmelu obok Hajfy, oraz grunta pod ogrody owocowe obok Petach Tikwah na dogodnych warunkach. Bliższych wyjaśnień udziela: **Biuro Palestyńskie,** Kraków, Stradom 15 od godz. 9 do 1 przedpoł. 1111

TRAKI szybkobieżne we wszelkich rozmiarach, najnowszych typów dostarcza ze składu lub w krótkim terminie z fabryki firma

„Uniwersum“ Ska techniczno-handlowa z ogr. odpow.

przedsiębiorstwo sprzedaży i zakupu maszyn dla wszelkich gałęzi przem

w Krakowie, ul. św. Marka 25. Tel. 4135.

ODDZIAŁ: we Lwowie, ul. Słoneczna 34. Tel. 1045.

Generalna Reprezentacya na Polskę fabryki traków i maszyn tartaczuych

971 **C. Jaehne i Syn,** Landsberg nad Wartą Niemcy.

Zastępcy na okręg warszawski, wileński, wołyński i śląski, poszukiwani.

Ekspedyentkę z działu towarów modnych na wyjazd do miejsca kąpielowego, przyjmie Methowa, Starowiślna L. 39. 739

Pompy wszelkiego rodzaju do płytkich i głębokich studni. Studnie kopane i wiercone pogłębienie tychże. Wodociągi dla gmin, folwarków, will i t. p. dostarcza i wykonuje Fa Inż. Józef Schnell, Kraków, Pawia l. 8/10. Telefon 1069. (Wyłączne zastępstwo fabryki pomp na Województwo Krakowskie inż. W. Kraupe, Leszno. 1118

Buchalter korespondent obejmie posadę. Wiadomość: u Schreibera Starowiślna 31. 720

Najtaniej! Najtaniej!

Na sezon obecny poleca nasz bogato zaopatrzony magazyn ubrań męskich i dziecięcych, wielki wybór marynarek alpagowych po cenach konkurencyjnych 982

E. Wohlmuth i H. Rubin

Kraków, Grodzka 61 (naprzeciw kościoła Ewang.)

UWAGA! UWAGA!

Ręczny wyrób dywanów

Pauliny LANDAU

Dziedzice, Śląsk-Cieszyński

wyrabia dywany w każdej wielkości, dywaniki przed łóżka, poduszki, narzuty itp. w najpiękniejszych kolorach i perskich deseniach.

Dogodne warunki zapłaty. 1091

UWAGA! UWAGA!

Buchalter-bilansista

koresp. polsko-niem. z bardzo dobrem świadectwem Akad. Handl. i 8-letnią praktyką w pierwszorzędnych przedsiębiorstwach (również akcyjnych) przemysłowych i handl. zmieni posadę.

Zgłoszenia pod „Samodzielny“ do Adm. N. Dziennika

Jednorazowa próba przekona każdego o jakości:

Masło deserowe z Rybnej

984 **wyłącznie do nabycia w firmie**

Wojciech Olszowski

Kraków, Mały Rynek

Baczność!

Akcye · Etykiety · Klisze

wykonują szybko, tanio i starannie

ZAKŁADY GRAFICZNE

„RYNGRAF“

S. A.

Kraków, ul. Krupnicza 6.

Dla **drukarń** i stałych Klientów specyalny **opust.**

Tapety, Krepy, Przybory introligatorskie

896 oraz wszelkie przybory piśmienne i kancelaryjne poleca po cenach konkurenc.

HURTOWNIA PAPIERU „PIAST“

M. Bettell

Kraków, ul. Mostowa L. 6.

Komitet budowy Żydowskiego Tow. gimn. w Krakowie ogłasza

KONKURS

na projekt budowy Domu gimn.

W konkursie mogą brać udział inżynierowie i architekci, zamieszkali w Polsce.

Dla autorów 3 prac najlepszych wyznacza się 3 nagrody w wysokości 400, 250 i 150 zł.

Projekty składać należy do dnia 30 czerwca 1924 r. na ręce prezesa Żydowskiego Tow. gimn. w Krakowie p. Zygmunta Hochwalda, przy ul. Orzeszkowej L. 7 codziennie od godziny 5—6 wieczór, gdzie też można podjąć szczegółowe i ogólne warunki konkursu.

Nakładem Gal. Sp. Wydawn. Red. Nacz. Ign. Schwarzbart. Red. odpow. Jakób Freund. Nowa Drukarnia Dziennikowa, Orzeszkowej 7